

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanulóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felőszerkesztő:
Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A hatóságok védelméről.

A főrendiház július 20-án a hatóságok védelméről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Közéletünk jellemző tünete, hogy már a hatalmat kezelő hatósági tekintély is törvényhozási védelmet kénytelen igénybe venni. De ez a modern szükségszerűség szerintünk csak logikai fejleménye annak a harcmodornak, melyet a szabadelvű rendszer a vallási és egyházi tekintély lekicsinylésében, gunyolásaiban, nem egyszer nyílt megtámadásában jobb ügyhöz méltó buzgalommal favorizált. A szabadelvűség simább, modern tekintélyellenes támadásait, mint szomorú örökséget átvette s durvább és a tisztesség legelmelemből szabályait is mellőző modorban folytatja a szociáldemokrácia s ebben széküldálnak neki a szabadkőművesek és szabadgondolkodók keztyűs kezű lovagjai.

A tudomány és szociális haladás stb. álarca alatt minden történelmi és tapasztalati igazság és méltányosság megtagadásával támadják a vallást és egyházat. Mindezt minden jobb érzést, nemesebb felelősséget és társadalmi érintkezési formát nélkülöző modorban, mely nem kultur-emberekhez, de a legsötétebb Kamerum öslakóihoz is méltatlan volna.

Természetes, ha azután a reakció ilyen

kinövése, fékezésszertt tobzódásában, megtorlástól nem tartva, neki támad a másik — a világi tekintélynek is. Az utóbbi évtizedek politikai és társadalmi küzdelmei már odáig fajultak, hogy szinte az a lehetőség látszott fennforogni, hogy ebben az országban egyáltalán megszűnjen minden erkölcsi és társadalmi rend. Ez a kényszerű helyzet hozta létre a hatóságok védelméről szóló törvényjavaslatot. Ha azonban a törvényhozás levonta az események tanuságait s a megíngott hatóságok védelme támogatására siet, az — elemi logikai szabályok szerint le kell vonnia a másik tanuságot is, s ez az, hogy a megtámadott egyházi hatóságok is megfelelő törvényhozási védelemben részesüljenek.

Az állami és társadalmi rendnek minden igaz barátja csak helyeselheti Hosszú Vazul püspök urit, aki a javaslat tárgyalása során a főrendiházban kifejezett amaz óhaját, hogy az egyházi hatóságok is hasonló védelemben részesüljenek, melyről azonban a javaslat megfelelkezett.

Balogh József igazságügy miniszter nyomban azon meggyugtató kijelentést tette, hogy gondoskodni fog arról, miszerint az egyházi hatóságok hivatalos jogszervi gyakorlásában megfelelő védelemben részesüljenek.

Ezt a miniszteri kijelentést csak helye-

selheti mindaz, aki fölfogni képes, hogy az egyházi hatósági tekintély büntetlen rombolásainak szinte szükségszerű következménye — a világi hatóságok tekintélyének megtámadása. Beszédje példája ennek az igazságnak azoknak az országoknak a közléte, melyek oktalan gondatlansággal engedtek szabadfolyást a vallást és egyházat támadó szektáriusok uralmában, sőt az egyházi tekintély megalázásában maguk mentek elől „jó példával”. A francia dekadencia világszerte ismeretes. Az olasz felszigetben csak a legutóbb lezajlott forradalmi kitörések napnál világosabb bizonyítékai, hová vezetnek a hatalom támadásai a másik, az egyházi hatalom tekintélye ellen. Ellenben csak egy tekintet azoknak a birodalmaknak közállapotaira, melyeknek kormányai és társadalmi szabad érvényesülést engednek az egyház kulturaló és civilizáló áldásos működésének, megértő méltánylással hajolnak meg érdemei előtt, ott béke, rend, nyugalom van s virágzik az anyagi jolet is. Hogy többre ne, elég lesz e tekintetben Németország, Anglia és a szabad Amerika példájára utalnunk.

Miért törjük mi, a szabadelvűség, vagy szabadgondolkodás e modern síhederek kedvéért, hogy szép országunk a hazát, Istent és vallást megtagadó szabadgondolkodó

Uram!...

Uram! Reánk mi sors vár?
A jelek rettentők!
Szálják inognak s dőlnek
A koronás fenyők!
Lobban a villám egyre
S születtek vértanúk!
Kiknek borul az éjjele?
Kiknek két nappaluk?

Uram! Rिंगó reményünk
Özönlenk tiprod el!
Köztünk erőre kapva
A viszály magva kel!
Szükla-örtornyainkon
Szunnyadnak öreink,
Békén álmadják ott fenn
Mullatknak hőseit.

Uram! Az álom-gyúkol!
A testvérharc éget!
Uram! Ellenségeinkkel
Iratod a véget?
Tunya téltenségünket
Ellenünk dcsolja!
Lészen-e kardforgatónk,
Ha kerül a sorja?

Messze idegenbe! — hej! —
Fészket rak nem egyónk...
Sok... sok... Oldódik a kéve...
Apránkint elveszünk?
Uram! Szólj! Villámjelek!
Gyilkások! Vértanúk!
Kiknek borul az éjjele?
Kiknek két nappaluk?

AÓH ABEL.

A Dolomitok országából.

(Utli napló.)

Utli: Dorsoduro.

I.

Dolomitic Francia tudósok, a magnesia tartalmú mészkőve kutatójának nevével dolomitnak nevezett kőzet egyike a leggyakoribbaknak. Mast ne említek: a budai hegyeink nagy része dolomit, köztük Szent Gellert hegye is. De legváltozatosabb szinopontjában, nemesebb összetételében, midőn már predazit néven márványként használják, óriási tömegekben s a tömegek legváltozatosabb formáival, égnek nyúló kupos majd csipkézett alakjában, hóval borított esucaival, az ezer métereken felüli magasságban is buján tenyésző flórájával s forrásbőveivel egyedül áll a világon a tiroli „Dolomiten” gyűjtőnév alatti hegyorvosok végtelennek látszó csoportja. Sokat hallottam, olvastam rólok s hogy kiépült az új „Dolomiten-strasse,” elfogott a vágyam.

Auf die Berge will ich steigen,
Wo die Sonnen Hütten stehen...

Némi levelezés után megállapodtunk, hogy négyen, és pedig a sógor (az „öreg”), két egyetemista fia és én vesztünk részt a kirándulásban. Cél: Bozen-től Obblachig végig gyalogni a Dolomiten-strassét. Láthat nem hoimi veszélyes hegy-mászás, hanem egy szép séta (143 km.)

Augusztus 3-án, egy forró nyári nap délutánján 2 óra 20 perckor ültem vonatra Kenesén, este Balatonszerenygyőron találkozandó a budai utitársakkal. Utli ismereléseim egy jó „lőden”-kabát (a Wettermantel) erős fűzős cipő, hegyes végű bot s a turisták nélkülözhetetlen tartozéka: a

„Rucksack”, benne a szükséges fehérneműk, kéfék s nemi kis házi patikán kívül, ami a fő egy nagy rud szálemi. Kicsit nehéztem a cipelendőket. Lemértem a „Rucksackot”, kerek 8 kilót nyomott. Átrevideáltam tartalmát, de az asszony rábeszélésére (sok mindent rejtgetett belé, neknek az uton csakugyan hasznát is vettem) mindent csak benne hagytam. Belenyugodva tehát a változhatatlanba, hogy t. i. a hátizsákot elég lesz cipelni, meleg bucsuzkodás után leballagtam az állomásra, hol az asszonyka meg „Kreuzedlil” adva ujjával homlokomra, beszálltam a vonatba, mely nyomban indult is. Még hallom a feleség szavát: A kereső jele megvédi, de aztán sokszor írjon! — azután rohan a vonat (már amennyire a balatoni vonat rohanni tud) — Tirol felé. Tapolcaig az ut kellemesen telt el. Alsóörsön sokan szálltak be, jöttek Veszprémből s mentek Tapolcára, a barlangot megnézni. Sok ismerős akadt közöttük. Csúfos vezetők mellett szerény apácák feltő gonddal gügyő-része védeneteikkel, már nagyobb iskolás leánykakkal. A kis huncutok, míg az apácák magyarázó szavait hallgatják, fél-füllel a hangosabb ifju urak megjegyzéseit igyekeznek ellesni s többször hallom Tapolcaig az apácáktól: Tini, Mili, Sári, ce n'est pas convenable!

En ut közben a tájat szemlelem. Meg hasonam tetszett oly szépek a Csittény, az almádi Öreg-hegy, a füredi Tamáshegy, Tihany! Badacsony magasságára meg éppen egész áhitattal tekintek, pedig mi ez 438 méterével; ahova én megyek, ott ezekben beszélnek. Nemesördemecen mellettünk áll a tehervonat; egyik waggonján egy 11,250 literes uj hordó. Mindenki bámulja. Ez meg nem lesz Tirolban.

Tapolcától magamra maradok. Azaz dehogy. A III. osztályu kocsi felől rekruták danája hallat-

akarnokok kísérleti házinyula legyen? A társadalmi rend és nemzeti jólét kívánja, hogy azok a nemtelen támadások, melyek az egyház hasznos munkáját nem egyszer bénították meg s zavarták meg a kislelkek egyensúlyát, megszűnjenek, vagy ismétlődés esetén megtorlásban részesüljenek, mert csakis ez esetben van értelme s csakis így lesz eredménye a hatóságok védelméről szóló új törvénynek. Máskép nem! Joggal várjuk azért az egyházi hatóságok védelméről szóló s kilátásba helyezett javaslatokat!

Somogyi.

HIVATALOS RÉSZ.

Dispositio. Egry Jenő a várpalotai plébánia ideiglenes vezetésétől fölmentetve, *Mernyére* küldött kápláni minőségben, — míg a várpalotai plébánia ideiglenes vezetésével *Közszeghy Antal* mernyei káplán bízott meg.

Pályázat. A *Somogyberzenczei* róm. kath. fiúiskolánál újonnan szervezett VII. sorszámu osztálytanítói pályázat hirdették. Fizetése: hitközségi pénztárból 100, államszegélyből 1100 K. Egy butorozott szoba fűtéssel és tisztogatással. 100 K lakbér, 20 K kerpóték. Kötelesege a kijelölt órákat tanítani. Külön díjazás nélkül a gazdasági ismétlők oktatásában, a kántori teendőkben díjtalanul segídekni; gyermekeket a templomba kísérni, rájuk felügyelni, a Gondviselés egyházmegyei tanítói nyugdíjintézetbe belépni. Kantonai kötelezettségüknek eleget tett okleveles férfitanítók előnyben részesülnek. Kérvények *augusztus 2-ig* az iskolaszékhez küldendők. Állás szeptember elsején elfoglalandó.

Pályázat. Németharnag (Veszprém.) fiókhitközségben lemondás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javandalmazás: két szoba, konyha, élelőanyag, pince, gazdasági épületekkel és 598 □-os kerttel. Készpénzfizetés 204 kor., 24 hl. rozs lelegkabona 192 kor., tandíjkárpótlási államszegély 40 korona, 2^{****} hold szántóföld 33 06 kor., stóljávédelem 10 kor., 20 m. hasábfű házhöz szállítva 100 kor., kályva kaszálás joga 10 kor., borpénz fejében 86 kor., összesen 675 06 kor.; a többi megfelelő államszegély. Köteleesség díjlevélben. Tanítás nyelve magyar, az istentisztelet alatt az ének német. Kántori próbával egybekötött választás *augusztus 17-én* délelőtt 10 órákor. Személyes megjelenés szüksé-

ges, utazási költség nem térítetik meg. Pályázni óhajtó okleveles férfitanítók kelőlen felszerelt kérvényeiket *augusztus 15-ig* küldjék a *vöröstöl* plébánia (u. p. *Nagyvácszony*) címére.

A veszprémi diákasztal.

Lapunk múlt számában a hírek rovata előtt rövid értesítést közöltünk. Az értesítés felhívást tartalmaz, hogy mindazok a szülők, akik iskolába járó gyermekeik részére olcsóbb ebédet és vacsorát akarnak biztosítani, augusztus közepéig nyújtásuk be kérvényüket a veszprémi székeskáptalanhoz. Örömteli szívvel mondjuk erre a felszólításra, hogy hála Isten, mert hisz a hivatalos stílusban közölt értesítés nem más, mint megvalósulása a veszprémi diákasztalnak. Bibornok megyéspüspök ur Óeminenciája, meg a Szekeskáptalan együttes nagylelkűsége létrehozta ezt a nemes intézményt, melytől sokat, nagyon sokat várunk. A megalapítással nyilvánult nemes eszelekvés fényes bizonyítéka annak, hogy az egyházi vezetőség megérti napjaink szükségletét, de nemcsak megérti, hanem ott ahol kell, iparkodik a maga hatáskörében annak kielégítésére. A veszprémi diákasztal nagy lépést jelent társadalmi fejlődésünkben, ep azért úgy gondoltuk, vissza kell térnünk a létrejöttet jelző értesítésre.

Mit jelent a diákasztal intézménye? Először is több embernek lehetővé teszi, hogy gyermekeket neveltesse. Énnek a több ember alatt a szerényebb sorsúkat. Szellemi fejlődésünknek mindig szüksége van felállításra, mert az intelligencia neveltetésénél és munkakörénél fogva idővel elpeyhitődik. A felállításért mindig a társadalom alsóbb rétegeiből fölfelé törekvők eszközlik. Az innen kikerülő nagy részében van életerő, energia, törekvés, meg szellemi képesség. Mikor a veszprémi diákasztal megalakult, jelentősen hozzájárult az említett társadalmi kifejlődéshez, mert lehetővé teszi, hogy szerényebb anyagi körülmények között élő családok tehetséges gyermekei kikepezhessék magukat. Hány tehetség vesz el ép az alsó társadalmi osztályból anyagi eszközök hiányán! A diákasztal tehát szellemi tökélet gyarapító intézmény, melyre rég szükségünk van. Azt látjuk ugyanis, hogy minden társadalmi, vagy vallási érdekeltség iparkodik értelemszerű számbelleg is emelni. Különösen a zsidóknál és protestánsoknál látjuk ezt az elismerésre méltó igyekezetet. Hány család ad náluk a hét egyes napján ingyen ebédet és vacsorát, mit szolgálnak aztán akkor; hogy majdnem minden protestáns középiskola mellett olcsó tapintézet is van. A kath. társadalom nagy egészében e tekintetben nem mutat kelő megértést, avagy érdeklődést. Pedig ha elmaradnánk az akarnok, valamit tennünk kell. Ime itt van, a vesz-

prémi egyházmegye területére rendelkezünk egy segédeszközzel, mely az említett célt szolgálja.

Társadalmi jelentősége is van a diákasztalnak, amit abban látok, hogy felkarolja, gyámolítja a gyengét. A mai megélhetési viszonyok nagyban megnehezítik a gyermekek magasabb iskolai képeztetését. Ugyan ki teheti meg, hogy 25–30 frtot fizessen havonként ellátásért és viselje meg az ezenkívül szükséges kiadásokat. Évek során sok szülő gonderhes homlokán simítja el majd a ráncokat a veszprémi diákasztal. Jótéteményeit előreláthatólag az egyházmegye területén lakókkal érezteti. Aki ismerős viszonyainkkal, tudja, hogy a három vármegyére kiterjedő egyházmegye lakossága általában nem mondható módosnak oly értelemben, mint az alföld földműves osztálya. A tanítás egész költségét a legtöbb nem bírja meg, de ha egy kis segítyt kap, szívesen viseli a terheket. Ha a gyermek jól tanul: könyveket, meg ruhákat csak könnyebben szerezhet, insztraktorokodással is segít magán a tehetséges szegény házi feladat kérdése mindig a legfőbb nehezég. Hány tanítvány, esetleg husz koronáért ad a diákasztal ebédet és vacsorát. Evvel akkora kedvezményt nyújt, hogy sokakkal megkedvelheti és lehetővé teszi a tanítását.

Ugy képzelmünk magamnak, hogy a diákasztal nemcsak a fiúk leletét gondozza, hanem erkölcsökkel is törődik. A vezetőség mindenesetre fogja utját-módját találni annak, miként óvja meg, vagy tartja vissza a gyermekeket az erkölcsi romlástól, mert különben a táplálék nyújtása fölülmunka lesz, melyre ráillik a közmondás: adati Urani esőt, más köszönet benne. A szülők mikor támogatást kapnak, tehát arról is biztosak lehetnek, hogy gyermekeik jó kezében vannak, amennyiben a nevelés garancia, elmondható, hogy a pártfogoltak a társadalom hasznos tagjai lesznek.

Ezek az okok, amelyekért üdvözölnünk kell a veszprémi diákasztal létrejöttét. Áldja meg az Isten mind a két kezével azokat a nemes szíveket, akik létrejöttén fáradoztak s azt lehetővé tették.

XXV. Eucharisztikus kongresszus Lourdesben 1914. jul. 22—26. Francia földön, francia szívek buzgósa született az első eucharisztikus kongresszus eszméje. Aldott legyen Krisztus földi helytartójának, *dicőségese* uralkodó X. Pius pápának gondolata, hogy a XXV., tehát jubileus eucharisztikus kongresszus székelyeül a francia földet, annak is a legdrágább helyét választotta, a kedves Lourdest, hogy itt, a kath. világ e legdrágább szentelyében az Eucharisztia és a Bold. Szűz kultusza a legfelsőbb harmoniában egyesüljön. Meg lesz itt is a külső fény, pompa: 10 bibornok, több mint 180 érsek és püspök kath.

szik. A szivar ellenében *hűsészed* vált kalauz mesélt, hogy most jönnek sorozásról, és hogy mindenki bevált. Még egy *fükenyaku* is van közöttük. Aligha háborúra nem készül a császár — teszi hozzá komolyan. Azután magyarázza, hogy hova értünk, mutatgatja a falvakat. Hallgatom csendesen. Megint itt a Balaton, melyet Tapolca fele elkerültünk. Nem is először járok erre. De azért szívesen halogatom a kalauzt, hisz' olyan lassan poroszkal-göz-csikónk. Jártam én erre valamikor. Talán husz éve. A vizen, a „Dodó“-n. És pedig Tasso magyar fordítójának vedőszarnya alatt. Hej különb ut volt, mint most ezen a bumlin! A gyermek-kor gondtalan boldogságával, a szép yachton, jó széllel. S az Ó költői lelkülete volt velünk, mikor magyarázgatta a vidéket. Kenesédtől Keszthelyig, vízi úton. A szelek szarnyán. Tempi passati.

Beerünk Keszthelyre. Itt telve az állomás, régi módú Ferencz József kabátban az ünneplők. Minket ugyan nem várnak, hiszen a rekrutákon kívül magam-vagyok a vonaton. Kiszl, hogy amonnan, Szentgyörgy felől várnak valakit. Felőránál tovább tologat vonatunk, ezt már egy vicinális nem engedi el. Vegre megindulunk s míg én Fenék pusztánál elkezdek gondolkodni a régi római castromról, a rómaiak balatonai életéről, meg megint Baláca ásatójáról, beerünk Balatonszentgyörgyre. Mit csinál az ember este Balatonszentgyörgyön más felőrá hosszút? Kimentem a Balaton partjára. Közel és távolról hallatszik az esti harangszó, levezem a kalapom és imádkozom a már elköltözöttékért, meg az otthon maradtakért. Kis leányom talán most most mondja otthon éppen: Ha meghalok vezess be, Apuskával, Anyuskával menynekbe.

Azután elmentem vacsorázni. Jól és olcsón ettem a vasuti vendéglő terraszán. Éz pedig ritka-

ság a hon-hazában. Jól esett itt üldögelni, mert nem csekélyeség ám 114 kilométert öt óra alatt megtenni. Nem a kilométerek, hanem az órák miatt. Na, majd jön mindjárt a budai gyors! Ez már például Balatonszentgyörgytől *Práger*choig 150 kilométer tesz meg két és háromnegyed óra alatt.

Meg is jött és vele a rokonok, az utitársak. A fiuk nagy gaudiummal fogadták, kényelmesen elhelyezkedünk s beszélgetünk. És beszélgetünk volna még tudja a jó Ég meddig, de az „Öreg” leint bennünket: tessék lefeküdni, örönré nagy szükség leend! Hely volt bőven, mindenkinek jutott volna akár egy külön füke is, oly kevesen utaztak. Éjfél után két óra mar elmúlt, amikor felbredtem. A német kalauz künn áll a fojósón, észreveszi, hogy felbredtem s kigyujtottam. Benéz hat az ajton, de mindjárt ki is jelenti, hogy nem akar zavarni, a jegy revizióval rá ér, csak érdeklődik, hogy miért keltem fel s hogy azután majd mikor keltsen fel? Mondom, hogy majd a wörthi tó körül. Kalauzom eloltja a villanyt, kíván jó pihenést s magamra hagy. Kikukucsállok a függöny mögül, most rohanunk át egy kis állomáson. Szalutáló vasutasok állnak az „indóház” alatt, felül a kiirás: „Mária-Rast”. Utána meg: „St. Lorenzen” a pár kilométernyire levő szomszéd állomás. Lefekszem, elgondolodom; ni, mennyivel különb nevek, mint Csajgh-Röcsöge (ugyan hol vette magát?) vagy Raposka (hol ma delután egy fél-óránál tovább állunk.) vagy Vonyarc; de még Kotor-Alsó-Dombor mellett is elmentem ma eszaka. Hát nem bolond nevek?

Ugy öt óra tájban bejön a német, jelenti nagy bocsánatkérés között, hogy itt volna a wörthi tó s ugy mellékesen végez a jeggyemmel is.

A reggeli szürkületet meg homályosabbá teszi a szakadó, sűrű eső: Nem látok semmit a tóból.

Aanyit tudok kivenni, hogy vad, sziklás vidéken szalad vonatunk. Végig setalok a fojósón, na lám, a mi kocsinak az utolsó. Szép kilátás lenne a hátra hagyott utra, de a nagy zápor miatt alig látni az-azentől lépésnyire. Pedig már elhagytuk Karinthia fővárosát, Klagenfurtot, el Pörtschachot, a híres Velden-nél áll meg a vonat, kicsoda szép vidék lehet ez. Leereszem a fojósó egyik ablakát, kinézek. Kiveszem nagy nehezen a tó mögötti hegyeket, de magasságukat nem látom. Borzasztó hideg is van oda künn, az ilyen álmos utas ember keztzeresen érzi. Elkéservedve behúzódom fülkémbe. Mi lesz velünk, ha most egy hetes eső szakadt reánk? Hiszen a wörthi tó is alig látszik — pedig elég nagy darab — a sűrű ködös esőtől. Az „Öreg” meg kijelentette, hogy 8—9 napnál tovább nem maradhat. Ilyen idővel akár az egész hetet Bozenben tölthetjük. Eiszunyókálók ekéseredésében.

Hétóra tájban a többiek is felébrednek. Felkeltenek, mindjárt itt lesz Tirol kapuja, kár lenne átaludni Oberdrauburnnál vagyunk. Kinézek; az eső bar most is esik, de nem oly sűrűn, nem oly ködös. Látni a vidéket. Uram Isten hova kerültem? A vasut mellett mély völgy, lenn rohan a Dráva. Azután nincs is más a völgyben, jobbóráiból, rettenetes nagy hegyek. A vasut zakatolását tulharsógja a sebes vízár zuhogása, minden öt lépésnyire apróbb vizeséseket alkotva. Az esőtől megáradt piszkos barna víz rohanást tör előre, egész fakat cipelve hátán, meg-meg tör egy-egy fordulóánál, hogy azután-még gyorsabban rohanjon előre. És a partja! Ami nincs is, csak látja az ember, hogy máskor, ha nem duzzadt meg ennyire a Dráva vize, a tulsó oldalon valami ut is lehet; de most próbálna arra menni valami jármű! És a mi oldalunkon! Egnek nyúló egyenes sziklatömb, mely csucsain hóval van borítva. De ezt is csak

világ minden részéből a papságnak és híveknek 10 ezreivel, hódol a szentégi Jézus előtt, virág- és lpbogó disz ékesíti a természeti szépségek által amugy is gazdagon felekesített Lourdesi kegyhelyet, lesz itt is impozáns, grandiosus hódoló körmenet (vasárnap délután), lesznek itt is különböző gyűlések, melyek hivatalva vannak az Eucharisztia tanát, minél mélyebben és minél több oldalról megviláttatni, megvilágítani: de ami rendkívül teszi a lourdesi kongresszust, hogy itt az eucharisztia elmélete élővalóságban, a legigazibb gyakorlatban fog bemutatkozni, t. i. a papság ezrei által bemutatandó szent misékben, a nagyok és kicsinyek megszámlálhatatlan szent áldozásaiban, a rendkívüli áhitatban, szentségimádásban és buzgó imákban.

Csatlakozunk lélekben a szentégi Jézusban való élőhöz, e felséges manifesztációjához. Vajha megvalósulna, amit a lourdesi eucharisztikus kongresszus jelvénye oly gyönyörűen fejez ki: a jelvény egyik oldalán az Oltáriszentség látható a szentségártóban, amelyhez a püspökök és hívek eszékelve emelik fel kezüket. A jelvény körirata — mely egyszerűn főtémája a tartandó gyűléseknek: *Imádjuk Krisztust, ki uralkodik a nem-zetek felett.*

Az ideai kánikula.

Hozzá szoktunk már ahhoz, hogy az u. n. kánikulában a legtöbb társadalmi és politikai munkában vagy szünet áll be, vagy pedig a szükséges munka csakis oly mérvben folytatódik, hogy a dolgok rendes menete meg ne akadjon.

Egy intenzív, áldásos munkára összpontosult ilyenkor minden figyelmünk: az aratás nehéz, de annál szebb munkájára.

Szent Péter és Pál nap után az idén is megcsendült a kalással ringó mezőkön a kasza, hogy *vágja az életet.* Ennek az *életnek a vágása* széles e világon nagy fontossággal bír, de különösen nálunk, ahol az aratás mikéntje egész életünk be rendezkedésére fontos kihatással van.

Hogy az idén milyen lesz ennek a nevezet-fentartó munkának az eredménye: arról ebben az órában meg korai lenne beszélni; de azt mégis mondhatjuk a különféle s különböző helyekről jött értesülések összevetéséből, hogy — dacára a sok elemi csapásnak, s dacára a magyar gazda sok helyen tapasztalható indolenciájának, amelynek fogva az intenzívebb gazdálkodást meg most sem akarja megtagadni — közepes eredményű lesz.

Azonban az ideai kánikula — eltérően a rendes

akkor látni, ha a völgy imitt-amott kiszélesedik. Eszembe jut, hogy hiszen az utolsó kocsiban vagyok; hátra megyek, s első meglepetésem a gyönyörű ség felett e szavakban tör ki: *Uram, ezt Te alkotad!* E szavakra önkéntelenül felele pillantok az Égre, de alig látok belőle valamit, csak egy keskeny sávot; jobbról-balról óriási hegyek, tetejük hóval borítva — azért van oly hideg — a legmagasabb csúcsokat pedig felhők borítják, nem láthatók. Ugy látszik, mintha e hegy óriások észak fele rohanának, pedig az azokat övező felhők szaladnak délnek.

Amint rohan vonatunk, más és más kép tárul elénk; a zord sziklás hegyoldal néha megalkodódik, egy két ház is felúszik, gyönyörű kis fehérre meszelt tiszta házak, úgy tűnnek fel mint kis játékszerek a nagy hegyek oldalán, néhol a láthatár kissé kitágul, hol jobbról, hol balról kisebb legelők tűnnek elő. De a vidék azért zord; ha az egyébként keskeny Drávát itt egy alföldi ember látja, megdöbbenne. Láttam Barcsnál is a Drávát láttam felette a vasuti hidat, mely hatszor olyan hosszú volt, mint amily széles az alatta hömpölygő Dráva. Most értem meg, miért kellett e hidat oly hosszúra csinálni, hiszen ez a bolond zugó, sebes víz, ugy tavaszi hóolvadáskor mire Barcsra ér, hány kilométerre szélesedhetik. De ott már csendesen hömpölyög; itt, keskeny szikla teknőjébe szorítva, felelmetesen zuhog, magas sziklákról le, zavaros vízzel sebesen rohanva. Egy helyütt láttam megcsendesedni, hol a völgy kiszélesedik; rövid csendesebb folyását lám már felhasználták: egy vízi malom lebeg a vízszínen. De ez is milyen? A malomkerék lapátjaira nagy szikladarabok reáerősítve, talán a víz sebesseget fékezendő.

Micsoda jó nép lakhatik erre! Lépten-nyomon a „Marteri”, mely jellegzetes alakjával úgy áll elő, hogy a feszületet vagy szentképet az idő viszony-társágai elől két deszkadarabbal védik szolgálatban háztető formájával a tetején.

szokástól — politikai s ezzel összefüggő társadalmi életünk néhány ágán is nagy munkában találja.

Mindenekelőtt a szerajevói gaz merénylet foglalkoztatja első sorban a mi diplomáciánkat, de résen tartja a külföldi diplomát is.

Hogy is ne lenne itt a háttérben egy kiszámított politikai művészi és szö, melynek leleplezése, illetőleg megállításja a lehető legsürgősebb, míg nem lesz késő.

A szerajevói merénylet oly tragikus, oly megdöbbentő, hogy annak van lelkiismerete, annak nem lehet más oka, mint bármi módon — ennek a párját ritkító gaztettnek méltó megtorlása.

Ennek a megtorlásnak a módjával van most elfoglalva diplomáciaink. Belgrád követünk már megvitte Szerbiának az u. n. *demars*-ot, amelynek iratása el nem maradt, jöhet Szerbiának, ennek a balkán Piemontnak kihívó viselkedése monarkia-ánk ellen már egészen vérlázító. A legközelebbi napok kérdése, hogy megtehető-e nekünk Szerbia, vagy pedig azt úgy kell kikényszeríteni akármilyen módon is?

De ez a szerajevói merénylet foglalkoztatja a külföldi politikuskat is. Felelős állásban levő kormányfők nyilatkoztak mind oda konkludálnak, hogy a szerajevói merénylet majd csak ezután fogja megteremteni azokat a jelentős változásokat, amelyek majd monarchiánkra válnak következő.

Ez a kérdés foglalkoztatja a mi képviselőházunkat is azon különféle interpellációkban, amelyek ez ügyben a Házban elhangzottak. A miniszterelnök válasza az interpellációkra nagyon is homályosak, jobban mondva: semmit sem mondok, de ezt ezen alkalommal nem lehet csodálni, mert az ilyen válaszok nem csak hogy keskeny természetűek, de-huszonnyolc órá alatt meg is hazudtolhatják a választadót. Ha a szerajevói merénylet okozta zomoru állapotokhoz hozzávesszük azt a zürzavart, amely upog felülte a fejet a Balkánon, ahol az alban fejedelmek minden órában készen van, a menekülésre, ahol sem felelőt a török-görög és a görög-olasz viszony; elgondolhatjuk, hogy a kánikula nélkül is erősen föl a diplomácia feje.

Ad vocem: képviselelőház. Igen a t. Ház ebben a melegen is ülkezik. Az volt Tisza szándéka, hogy egy, legfeljebb két hét alatt tárgyalgassa az *illetékről, a szeszadóról és a közigazgatás államosításáról* szóló javaslatot. Ezt a tervet keresztülhúzza az ellenzék megjelenése a Házban.

Az ellenzék alapos tárgyalás alá vette mindjárt az első javaslatot, a szakértők általános véleménye szerint a jövedelem illetékekemelés nem egyéb, min az állam bevételeinek fokozása minden ellenszolgáltatás nélkül; továbbá hogy az illetékjavaslat jogtalanul rója meg az igazságot kereső közönséget, mint az ügyveti kart.

Az ellenzék alapos bírálatban részesítette a három kánikulai javaslatot s valószínű — ha ismét valami meglepetés szobbe nem jön —, hogy az egész nyáron együtt lesz a t. Ház. Ez ugyan kissé erős munka, amiért a munkapártiak közül sokan zugolnának is, de csak úgy „belele”; de haszálal. Mind a három javaslat nagy fontosságu, megérdemli a kánikulai tárgyalást is. Az illeték javaslat a jogkereső közönség zsebet érdekli. A szeszadó javaslat is fontos, mert szakértők szerint ennek az a főhíja, hogy a szesz fogalmát monopolizálja a szeszkerlet javára s így akkor ezen kerlet az árat tetjesz szerint szabja meg s egyuttal a legmósból elbánásban részesíti a mezőgazdasági szeszgyárakat. A közigazgatás államosításáról szóló javaslat pedig teljesen új alapokra fekteti egész közigazgatási életünket, tehát már eleve tájékozódni kell a közvéleménynek, hogy milyen lesz ez az új javaslat. Ez pedig csak benátó tárgyalás által érhető el, amit azonban némely oldalról nem szeretnek.

Az idén azonban még egy igen fontos dolgot kell elvégezni ebben a kánikulában, mely szintén politikai, de egyáltalán számos társadalmi tényező munkásságát is igénybe veszi.

A választói jogot — indvალévolég — a törvény kiterjesztette. Ennek megfelelőleg kell elkészíteni az országgyűlési választók névjegyzékét is. Nagyon fontos dolog ez politikai életünkben, mert az új választási törvény anyokait is bevesz a politikai jogok sáncái közé, akik eddig azon kívül állottak. Kár, hogy ezen fontos dolgot most, a legnagyobb munkaidőben kell elvégezni, de az idén ezen már segíteni nem lehet. Miért is nagy feladat, körültekintő, fáradságos feladat vár azokra, kik a nép szellemi vezetői akarnak lenni e tekintetben is, hogy az újonnan megosultak — dacára a nagy munkaidőnek — megjelenjenek az összeíró bizottság előtt s ott jogosultságukat igazolják. Az igaz,

a most összeállított listástrom nem lesz végleges, felebbezni lehet; de, itt is áll az: amit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra.

Visszont az arra hivattottak ügyeljenek arra, hogy semmiféle pártos szellem ne ervényesüljön ezen fontos listástrom összeállításának alkalmával, amit — ha esetleg előfordulna — az által lehet ellensúlyozni, ha az észlelt, esetleges törvényellenességek azonnal orvosoltatnának. Tehát körültekintő ügybuzgalom kívántatik e dologban is azok részéről, kik a közélet em rendkívüli fontos megnyilvánulása iránt is érdeklődnek.

Szóval az ideai kánikula a munka jegyében foly le. Válozint, hogy a most folyamatos külföldi belföldi politikai mozzanatok nagy eredmények szülőkei lesznek s a történetírás nem közönséges lapon fog említeni tenni az 1914-iki kánikuláról.

Dr. Kozma Kálmán.

A degeneráltság tüneteinek mérése.

A bűnözés és a büntettek száma emelkedőben van hosszú idő óta. Ez az egyik oka annak, hogy mostanában, pár évized óta, tudományá fejlődött a büntetőjog. A régi időben, az ókorban semmi fejtlést sem okozott volna és tényleg nem is okozott a bűnözés megszüntetése. Abban a korban az egyének oly kevés volt az értéke, hogy aki csak egy kicsit is kellemetlen volt, ha mindjárt nem is bűnözött, azt egyszerűen kiirtották, mint a mai orvosok a kelevényt. Későbbi korokban az volt a felfogás, hogy a büntetés és a büntető hatalom isteni eredetű és ebből a kényelmes nézőpontból bírálták el a bűnözési tetteket. Az elrettentés volt a főelv. (Bizonyos bűncselekményeknél az elrettentés, mint jó gyógyszer soha sem fog kimenni a divatból. Gondoljunk csak a korcsmai és más duhajásokra, ahol csupa virtusból benná ülik, dobják, szurják egymást a virtuos legények. Ezek nem degeneráltak, sőt az a bajuk, hogy nagyon is egészségesek!) Aból indultak ki, hogy az egyén szabadon határozza el magát minden cselekvésre, tehát a bűnözésre is. Később az ugynevezett enyhítő körülmények kapcsán rájöttek, hogy ez a szabad akaratelhatározás nem föltétlenül bizonyos. Vannak ható tényezők, amelyek fenn vagy fenn nem forgása nagy befolyással van a bűnöző emberek tetteire. Hogy a testi és lelki rendelkezése nagyban befolyásolja a bűnözést.

Ma már ott tartunk, hogy Budapesten a gyűjtő-fogház mellett egy pszichológiai és antropológiai intézetet létesítettek, amely intézetben a gyűjtő-fogházba kerülő minden letartóztatott alaposan megvizsgálják; ugyszólván testet-lelket apróra megvizsgálják, megfigyelik, leírják abból az okból, hogy a tudósok a szerzett adatokat tudományosan feldolgozhatják. Ennek a tudományos feldolgozásnak eredményeit várjuk a jövő büntető jogat. Tudni való, hogy a fiatalokakkal már ma sem úgy bírák el a büntető bíró, mint a felnőttekkel. A fiatalokaknál az egyenesítés a főelv abból a szempontból, hogy ha lehet, a fiatalokot megmentessék a jónak szolgálatára. A felnőtteknél azonban ma még csak büntetés és büntetés van. Azonban — amint ezt nemrégiben az „új büntető törvény tervezet” címen megírtuk, — már tervbe van véve az atalakítás, amely szintén az egyenesítés alapelvején épül fel. Az akaratelhatározást befolyásoló körülményeket ugyanis nem lehet figyelmen kívül hagyni; viszont azonban azt se lehet mondani, hogy az egyén nem volna felelős tetteiért s illetve hogy a társadalomellenes tetteit föltétlenül kellene nézni. Egyik végtel sem igazságos és itt megint a régi jó aurea mediokritas, az arany középut segít.

A budapesti gyűjtő-fogházi testet-lelket vizsgáló (antropológiai és pszichológiai) intézet Moravicsik tanár témája szerint következőképen működik: Lefényképezi a büntetett. Szemből és oldalról. Gyakorított szem már a fényképen meglátja, ha a fejnek vannak rendelkezései.

Ezután feljegyzik a származás helyét. A nagyváros és az iparos foglalkozás más természet hoz, mint a falu és a mezőgazdasági foglalkozás.

Azután jönnek a személyi adatok, erkölcsi bizonyítvány adatai, az elkövetett bűncselekmény leírása és a kiszabott büntetés.

Ezek után térnek rá az előzményi adatokra. Volt-e beteg, milyen betegségekben? Voltak-e betegk szülei, nagyszülei? Fordult-e elő a családban öngyilkosság, bűnözés, betegség, különösen tuberkulózis? Különösen a krónikus betegségek fontosak, mert ezek fosztják meg az egyént ellenálló képességétől.

Azután kikerdezik a szellemi fejlődés menéről. Iskolázás, hol, hogyan tanult? Befejezte-e a tanulmányait?

A millió. Kik és milyen társadalmi környezetben nevelték?

Leírják a testi fejlettséget. A büntetettek legnagyobb része gyengén fejlett. De van a másik végletből is, amidőn korán nőtt meg a test s a szellem elmaradt. (Hus tornyok).

A haj és szőrzet is más a degenerálnál. Korai kopaszság ennek egyik jele.

A homlok alacsonyagsága degeneráltságra vall. A kicsiny koponya a gyors csonterősödés folytán nem engedi nőni az agyvelőt; a nagy koponya agyvérzőkora enged következtetést. (Innen származnak a víz-viccek. Pld.:

— Hány éves vagy?

— 30.

— Jó tudód lehet.

— Miért?

— Hogy ilyen soká kibirta víz alatt.)

— Degeneráltsági tünetek még: az orr lágyrészeinek túltengése, túl vastag ajkak, elálló nagy fülek, tukkicsiny, hozzánőtt fülek, szemöldök ívek összenövése. (Ezt a nőknél a társaságban szépek találják, de kriminológiai szempontból nem valami biztató jel. Kivált ha anyósan látható.)

Nagy szemüreg kis szemgolyókkal és kis szemüreg nagy szemgolyókkal.

Kancsalság. A szem túlerzékenysége, vagy érzéketlensége a fényt iránt.

A fogak rendetlen növése. Különösen ha az alsó fogsor elébb áll, mint a felső. A nagyon ritka fogak.

Normális emberek végtagjainak egymáshoz való aránya meglehetősen állandó. Rendellenességek vannak a degeneráltaknál. Hosszu karok, rövid lábak. Rövid derekhoz hosszú kar; rövid derekhoz hosszú láb (nyakig láb).

Ferde gerinc, ludtalp.

A tulszaraz, vagy tulsziros bőr.

Féldolai igen sok és nagy anyagjegye. A bőrön látható foltok (máj-foltok nevezik közönséges szóbeszédben).

Fejlegzik a légzés és érverés számát. A vérnyomást. (Szerelemesknél a nagy vérnyomás nem degeneráltsági tünet.)

A nemü ösztön rendellenességei. Nőknél a fiataloknál, férfiaknál az idős korban jönnek a kicsapongások.

A tulsok nyálképződés is előfordul bizonyos büntetetteknek. Az álm milyensége is fontos. Gyakori az érzelmi és üldözöttes vonatkozó álmok. Ez iránt is kikerdezik a büntetett, akit vizsgálnak.

Degeneráltaknál fordul elő, hogy kesőn és hiányosan, vagy egyáltalán nem nő szakal, bajusz. (Bórbajszuak.)

Degeneráltak a társadalmi konvenciók formáit nem tartják be. (Néha okosan is teszik.)

Vizsgálják a szellemi működéseket: akarat, akarathány, emlékezőtehetség, meghatározókepeség stb. stb.

Mind Ezeket a tüneteket pontosan feljegyezven, a hozzáértő tudós orvosok azok alapján bizonyos törvényszerűségeket állapítanak meg és így fejlődik lassan-lassan a büntetőjog tudománya, a mely embrió korában a maganboszu volt, később talo (forbat) büntetés lett, vagyis szemzet-szemert, fogatfogórt, később isteni eredetűnek mondatott, majd tisztán az érettenesre törekedett. Ma már mindenki érzi, hogy nem minden cselekmény bűn, ami a büntető törvénybe ütközik; bűné csak az elkövető egyenétől van, ha t. i. ez csakugyan cselekedhetett volna másként is. Sőt az is világos, hogy a büntetőjog szempontjából legigazabb a közmondás: si duo faciunt idem, non est idem; ha ketten ugyanazt cselekszik, a cselekmény mindeniknél más és más elbírálás alá esik. Az éhes gyermekeknek lopó anyja, és a tolvaj kurtizán között igen nagy a különbség, mert valamiképen két falevél nincsen teljesen egyforma, azonképen semmi egyéb dolog sincs a világon, ami egy másikkal teljesen azonos lenne.

A büntetettek végzett testi és lelki (atropológiai és pszichológiai) mérések és megfigyelések majd elhozhatják a tudomány olyan eredményeit, a melyek tökéletesítik a bűnözőkkel szemben követendő eljárásokat és módot adnak a bírónak arra, hogy a normális és degenerált között ne csak a büntetés kisebb-nagyobb mértéke szerint tehessen különbséget, hanem intézkedései fajlag is mások lehessenek: Ahol kell büntetés, ahol kell munkára szorítás, máshol meg kényszergyógyítás stb. stb.

Mind ez ma már a közel jövő zenéje. Amilyen szépen megcsinálódott a fiataloknál külön büntető-

joga, ahol a házi és iskolai fenytés elrendelésétől, a dorgáláson, javító nevelésen, próbára bocsátáson át a fogházig annyi változat van, hogy ugyszólván mindenkor meglehet találni a kellő intézkedést, meg fog jönni a felnőttek megfelelő büntető rendszere is. (A fiataloknál bírja intézkedése között van a reggel 8-tól este 8-ig a bíróság valamelyik szobájában való papírgaluskára marasztalás is, a mi abból áll, hogy a pusztá szobába csukott suhanc étel-ital nélkül ott marasztaltatik és ezen idő alatt például le kell írnia 50-szer, hogy: lopni nem szabad. Ez zseniális intézkedés. Mikor diákkorukban 10 perc alatt nagy port csináltunk a tanteremben, ebéd helyett 100-szor kellett leírniunk szőrösőzóra ezt: „A por árt a tüdő- és a szemnek”. (Sic!) Nem is hancuroztunk többet a tanteremben.

Ugy lehet azért is, mert ez a büntetés is ártott „a tüdő- és a szemnek.” Csákány Sándor.

HIREK.

— Koller Sándor — udvari tanácsos.

A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Koller Sándor, vármegyei alispánját sok évi kiváló szolgálata elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címmel tüntette ki. Ez a kitüntetés olyan közéleti érdemeket mellányol, melyeket már regtől fogva ismerünk és pedig nemcsak eredményes működésének a színhelyén, vármegyékben, hanem annak határain túl is. Érdemeinek a legfőbb helyen történt mellányolása széles körben keletkezett örömet és meglepődést. Örömmel ragadjuk meg az alkalmat mi is, hogy a kitüntetéshez meleg szívvel gratuláljunk.

— Mihályfi Ákos dr. kitüntetése.

A hivatalos lap közlése szerint a király dr. Mihályfi Ákos ciszterci-rendi áldozópapnak, a budapesti tudományegyetem nyilvános rendes tanárának a sztrázsa, vagy sztrázskai, másképp nehrei címzetes prépostságot adományozta. A kiváló egyházi férfiút ért kitüntetés feletti örömlenket ezúton öhajjuk mi is kifejezni.

— Aranyismis. Róthy Mihály c. kanonok, kisdódi esperes piébános f. hó 26-án Veszprémben délelőtt 9 órakor a kegyesrendiek templomában fogja bemutatni 50 éves jubilaris szentmiséjét. A ritka ünnepség eredetileg úgy volt tervezve, hogy Kisdódi hívei körében fog lefolyni, de a jubilaris nővérnök közbejött halála miatt itt Veszprémben megy végbe, abban a templomban, melyben 50 évvel ezelőtől pappá szentelték. Különös érdekességet kölcsönöz a magasztos napnak az, hogy a jubilarisnak 8 oly felszentelt pap fog segédkezni az oltárnál, kik 40-40 éves kisdódi lelképásztori működése alatt falujából lettek papokká. Megjelennek kántoruk vezetésével a kisdódi hívek is, hogy melységük szeretetüknek s ragaszkodásuknak így is tanujel adják. A manuduktóri tisztet Kránitz Kálmán felszentelt püspök, az aranyismis iskolatársa fogja betölteni.

— Kinevezések. Csákány Sándor kir. törvényszéki bíró az igazságügyminiszter 3 évi időtartamra a fiataloknál bírójává kinevezte.

Dr. Hegedűs László komáromi törvényszéki joggyakornokot az igazságügyminiszter a veszprémi törvényszékhez jegyzővé kinevezte.

— Csendőrszakasparancsnoki kirendelés. Móritz László csendőrtónadnagy a palotaőrséghez történt kinevezetése folytán megüresedett veszprémi csendőrszakasparancsnoki állásra Hindi Szabó László budapesti csendőrfőhadnagy neveztetik ki.

— Dr. Misley Sándor halála. Fájdalmas halálhír futott végig péntek d. u. Veszprémben. Dr. Misley Sándor meghalt. Körülbelül 8 nappal ezelőtől felelősidő szelűhűs érte s azóta erős szervezete küzdött a halállal, mely azonban péntek délután 1, 3-kor győzedelmeskedett felette. Korai elmúlása vesztésezt jelent nemcsak gyászoló hozzátartozóit, hanem közvetlen környezetét és tisztelő pályatársait tekintve is. A férfiút és a valódi bíró jellemző minden erény és jó tulajdonság teljes mértékben meg volt benne. Egyenes jellemű és szókímű, felfelé önézetes, letéle jóaságosan elnökö, éles szemű, gyors és világos ítélőképességű férfiú és igazi bíró volt. Nem szerette a külsőségeket, azt sohasem nézte, de kutató elméjével mindig a dolgok mélyére hatolva a bensőt vizsgálta és eltalálta helyes érzékkel az igazsághoz vezető utat. A megboldogult temetését július 26-án délután 3 órakor lesz a református templomból.

— Szentóra. Az oltáregylet szokásos havi szentőráját augusztus 2-án délután hat órakor tartja az Angoliskasszonyok templomában.

— Óskori leletek a Kossuth Lajos-utcában. A Kossuth-utca déli szegélyén folyó városrendezési munkálatok érdekes óskori leletekkel gazdagították archeológiai intézetünkkel. Ugyanis az ev. templom mellől keletnek húzódó dolomit-terasz egyenetlensége közben a munkások urnasírookra akadtak. Ezek a sírok jelzik a végét annak a nagy bronzkori temetőnek, amely innen délkeletnek a vásártéri platót át egészen a kórházig terjeszkedett. A leletről értesítettek a múzeumot, melynek tisztviselői több urnafészket rendszeresen is feltártak és anyagukat a megyei gyűjtemények részére biztosították. Leggazdagabb sírt a Rausnitz-fele butorraktár, (szikvizgyár) tőzsomzomszédságában találtak. Itt a sírgödőben az elégetett tetem csontrahadványai mellett circa 15 agyagurna és 3 hatalmas szarvasagancs is feküdt. Az urnafészkek agyaggal voltak kifestve s nagyobb kövekkel körülrakva.

— Halálozás. Özv. Kőrösy Antalné szül. Csörföldy Ilona 60 éves korában július hó 17-én délelőtt 11 órakor Nagyvazsonyban meghalt.

— Változások a Ferencrendiekénél. A Szűz Máriáról nevezett szent Ferencrendi tartomány kormánytanácsa a napokban tartotta meg szokásos évi kisküptalanát, melyen a következő egyházmegyéknek érdeklő változások történtek: Pápan második házifőnök Tokay Pius, hitszónok Mixa Arzen, Nagykanizsán hitszónok, illetőleg hitoktatók Pintér Bonaventura és Horváth Adorján, Andocsán második házifőnök Heidinger Jenő, Nagyatádon hitszónok Gulyás Gellért.

— Templomszentelés Hahóton. F. hó 19-én volt a renovált és izlésesen kifestett felső-hahóti templom megáldása. A szép szertartást a helybeli buzgó lelképásztor Király Elek tb. kanonok, ker. esperespiébános s a kerületi papárság segédkezdése mellett, Csóthi Géza murákeresztúri apatpiébános végezte. Az ünnepi szónok Kreutzer Dezső gelsei piébános volt, ki kelkes, a faradhatatlan piébános érdemeit is méltató beszédei tartott. Ugyancsak a fentiapon volt a templom védőszentjének szent. Margitnak bucsuünnepje és a c. kanonok piébános névünnepje, kit hívei s vendégei szeretettel ünnepeleik a harmas ünnepség alkalmából.

— Bucsuvacsora. A veszprémi Dalosegyesület kedves elnöke, Horváth Zoltánnak városunkból való távozása alkalmából f. hó 30-án, szerdán a Johann-fele vendéglőben bucsuvacsorát rendez, amelyre az egyesület a távozó táblabíró ur és a dal barátait ezúton meginvitálja.

— Életmentés a Balatonon. A mult hét utolsó napjaink egyikén egy nagy tabló álló család indult ki Balatonalmádiból kellemes időben csolnakázni. A hirtelen támadt viharban azonban a részvényársaság hiányosan felszerelt csónakján nem tudtak bevezni a csolnakkötőbe. A hatalmas veszedelemben forgó család megmentésére Grofcsik János ügyeszmérnök vállalkozott, kinek sikerült is bravuros kísérlete s társával együtt kimentette a kétégebejött helyzetbe került családot.

— Jélelődő Középalában. Csütörtökön délután fél 3 óra tájban a felőli hírtelen beborult az ég, elsötétült s öt perc alatt rettenetes orkán keletkezett. A hatalmas orkán mindenkit kézzel-tenül talált, s így óriási károkat okozott. A mezőkön a kepékbe rakott gabonát félkilométernyire elhordta s a száguldó kevékből a magot óriási mennyiségben kicsepeltte. A Váliczka folyó völgyében a retek mind gabonakévekkel vannak tele. Sok helyen a már lekaszált s összegyűjtésre váró löhert a harmadik hátraba vitte az orkán. A csatári plébániapüspöllet déli oldaláról az összes cserépet lehordta, ugyszintén a templomról is. A templom keresztje elgörbült. Az apátság erdejében évszázados fákat derekban tört el a rettenetes vihar, a kertekben gyümölcseselt fák döntöttek ki. Hogy nagyobb területen mily károkat tett, azt csak későbbben tudhatni meg. Pedig az jélelődő nem tartott tíz percig sem.

— Befejező vizsgálat a villamostelep átvétele tárgyában. A villamos telep városi kezelésbe való átvetelét megelőző vizsgálat a héten befejezésre nyert. A vizsgálat folyamán kitűnt, hogy a gépek nem rosszak, csak nincsen meg a teljesítő képességük, néhány ezer korona költséggel teljesen jó állapotba helyezhetők. Ennélfogva a kiküldött bizottság a telep átvetelét fogja javasolni. Fogg az ügyben a közgyűlés határoz.

— **A balatoni villamtelep sorsa.** Az aszófői villamtelep botránys állapotai allandó panasz tárgyát képezik a balatoni fűrdőtelepeken. Ha a jelek nem csálnak, úgy végre kedvező fordulat fog ez ügyben beállani. A szomorú sorsra jutott balatoni villamtelepet a sok válságon keresztülvergődött hazai villamos társaság építette és tartotta fenn. Ennek a fizetéskeptelenre lett társaság ügyeinek a rendbehozatalára most a magyar város és községfejlesztő részvénytársaság kezdett tárgyalásokat azokkal a városokkal, ahol a hazai villamos társaságnak villamtelepei vannak. A balatoni villamtelep ügyében, amelyet szintén át akar venni és meg akar nagyobbítani, már meg is kezdte a tárgyalásokat az erre delegált balatonmenti érdekeltséggel. A tárgyalások most meg a kezdet stadiumában állanak, de minden remény meg van arra, hogy a város és községfejlesztő részvénytársaság átveszi az aszófői villamtelepet és ezzel a két eszlandó óta húzódó botránys állapotok véget érnek.

— **Tűzesetek Siófokon.** Szerdán, jul. 22-én egy fővárosi soffőr Osváld István siófoki kereskedő pincejéből benzint akart felhozni. Gyufát gyújtottak, a kiömlő kis mennyiségű benzin lángra lobbant. Szerencsére sikerült minden levegőt elzárni és így a tűz is hamar elaludt, s nem történt robbanás, mely végzetes szerencsétlenséggel járhatott volna. Csütörtökön 23-án pedig az ország-szerie hirtelen jövő iflendő Siólokra is ellátogatott. A fűrdőtelepen óriási törzsi fakat döntött ki. Majd a felelmetes cikázó villámok leütöttek. Várady Gyula fűrdőberlő nádas jégvermet feigytűtöttek, mely teljesen leégett és a benne levő jegy hasznavehetetlen volt. Beütött a villám a Darányi Ignác-teren levő vitorony villámhárítójába is, de bajt nem okozott.

— **Előntött utca.** A mult heti nagy esőzés következtében a Fenyves-utcat teljesen előntötte a víz. Az utca lakói beadványukban a városi csatornázást kérik.

— **Mulatság.** A veszprémi jeruzsálemhegyi Petőfi kör nyári táncmulatságát augusztus 9-én este 8 órakor saját köri helyiségekben (özv. Krammer Alajosné-fele vendéglő) nyitott udvarán fogja megtartani, melyre a mélyentisztelt tagokat és az érdekelteket ezuton is tisztelettel meghívja a rendezőség.

— **A siófoki katonai zenekart** a komáromi ezred sűrűnyileg visszarendelte tekintettel a szerbiai konfliktusra.

— **Utánvétel jelzése a postai csomagokon.** A kereskedelemügyi miniszter felhatalmazta a postai és táviró igazgatóságokat, hogy utánvételek csomagküldemények föladóinak, akik csomagjaikat és azok szállítóleveleit maguk szerelik föl, kísérletképpen és az engedélyt bármikor való visszavonhatásának kikötése mellett megengedhessek, hogy az utánvételt jelző ragcgyek (294. sz. nyomtatvány) helyett azok színének, nagyságának, alakjának és fölrásának mindenben teljesen megfelelő, nyomdai uton készült fölünyomást alkalmazhassanak beföldire szóió csomagjaikra és azok szállítóleveleire.

— Az engedélyt előzetesen az illetékes kerületi posta- és táviró igazgatóságtól kell kérni.

— **Hirdetmény.** Felhívom a 12 éven aluli gyermekek szünet, gondnokait és felügyelőit, hogy a gyermekeknek a vasutbiztonság elleni kihágásokat töltök tehető módon akadályozzák meg, mert ellenkező esetben 200 koronáig terjedhető penzúntetéssel fognak büntettetni. Dr. Török, rkapitány.

— **Rendőrségi hírek.** F. hó 18-án este 9 órakor egy VI-ik századbeli honvéd őrzető egy süketnéma 70 éves, alacsony, kissé kövér, szegényesen öltözött nőt vezetett a rendőrségre. Minthogy nála az igazolásra semmi féle adat nem találtatott, kiletének megállapításáig fogva tartatik. Ugyancsak a rendőrségen tartanak egy 22 év körüli szünet süketnéma férfit, ennél is hiányoznak az igazolására szolgáló adatok. — Városunk rendőr-

kapitánya körültekintő gondosságából kifolyólag öt helybeli kereskedőt elvezető mintát küldött fel megvizsgálás végett a gödöllői szesziskerületi állomásra, hol a beklüsző mintákat kifogástalannak találták. — Strand-fészel csehszörzsi közveszélyes munkakerülő, kit a várgas miatt 8 napi fogságra ítéltek, a minisztertanácsból lejtött illetőségi megállapítás alapján illetőségi helyére toloncoltatott. — Ifj. Horvath Jánost és néhány társát éjjeli csendháborításért a rendőrség 10—10 koronára büntette.

— **Szent István napja a fővárosban.** A Szent István-napi körmenet iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Az **Országos Katolikus Szövetség** (IV. Ferenc) kör-tere 7. III. lépcső, I. em. 8. ajtó) felhívja a katolikus egyesületek és körök vezetőit, továbbá a főtisztelendő papságot, hogy már most sürögősen jelentsek be részveteleiket, különösen azok, kik nagyobb csoportokban jönnek, hogy megfelelő nézőhelyről gondoskodhasson számukra. A külön-külön utazók legjobban teszik, ha közvetlenül fordulnak a szállodákhoz. Az államasutakat augusztus 18—22-ig a szokásos vasuti kedvezményt ismét mindenki számára megadták. Az országos körmenetet magát a budapesti királyi udvari prebiana rendezti.

— **Felhívás.** A város rendőrkapitánya felhívja a cseplőgeptulajdonosokat, hogy szabályszerű mentőszekrényeket kellő időben szerezzék be és azokat kifogástalan állapotban tartásák. A cseplési időszak megkezdése előtt vizsgálat után fog arról meggyőződést szerezni, hogy ezen felhívásnak eleget tette-e. A mulasztókat megunttetés céljából a kir. járásbírósnágnál fogja feljelenteni.

— **A XII. Országos Kath. Nagygyűlést** előkészítő bizottság, melynek elnöke Zichy János gróf, tagjai **Szmrécsényi Lajos dr. egn, Várady Árpád dr. kalocsa—Pácsi érsek, Zsembery István dr., Hindy Zoltán, az Országos Kath. Szövetség ügyvezető alelnöke és igazgatója, Andor György dr., Ernst Sándor dr., Giesswein Sándor dr., Mihályfi Ákos dr., Zsbery Antal dr., Zlinszky János dr. az Országos Katolikus Szövetségben ülést tartott, amelyen a nagygyűlés idejéről október 11. 12. és 13. napjai állapotáltak meg. Az ülések a fővárosi Vigadó díszes termeiben, a régi ország-házban, az Országos Katolikus Szövetségben és a Központi Katolikus Kör nagytermében lesznek. Tárgyaltak ezenkívül az ünnepségek, a nyilvános ülések és a szokástályi tárgyalások beosztását. A legközelebbi gyűlést augusztus 1-én tartják.**

— **Fűrdőgyógyület Balatongyörökön.** A napokban tartotta első érdeklődés mellett közgyűlést a balatongyöröki Fűrdőgyógyület. A közgyűlés résztvevői örömmel értesültek a fűrdőgyógyület szép fejlődéséről. A Balaton eme kiváló pontja élénk látogatottságnak örvend, miben feltétlenül része van az **Úst Gyula** kántortanító előnklete alatt működő egyesületnek.

— **Hévízről** jelentik a Balatonvidéki Hirmondónak: A bpesti háziulajdonos **Sering János** a tükörfűrdőben fűrdő, hirtelen rosszul lett s a forróvíz alá merült. Mire segítségére érkeztek, meghalt. Dr. **Schulhof Vilmos** azonnal megvizsgálta a halottat, nem fulladt meg, hanem hirtelen jött szívvelhűdésnek az áldozata. Sering orvosi rendelés nélkül használta a fűrdőket. Csaladja Készthelyen lakik s azonnal értesítették a halalestéről.

— **A temesvári gazdaggyűlés.** A temesvári gazdaggyűlésen, amelyen **Darányi Ignác v. b. t. t.** orsz. képviselő előnklet — amint a Balatonvidéki Hirmondónak Temesvárról jelentik, hozzávetőleg 15.000 résztvevője volt. Az igazgató-választmány a nagygyűlést megelőzőleg gyűlést tartott, amelyen **Schana Károly** titkár jelentést tett és Darányi Ignác előnklet meleg, szép beszédben méltatta nehai **Kossuth Ferencet**. Végül **Zichy** Tivadar grófot, a szövetség legutóbb megválasztott alelnökét ünnepelték és a jövő évi nagygyűlés helyének megállapításával foglalkoztak.

— **Zalavármegyei, tapolczai választókerület beosztása.** I. balatonfüredi szavazókör (10 község), II. kövágóörsi szavazókör (9 község), III. Mbnostorapáti szavazókör (12 község), IV. szentantalfai szavazókör (15 község), V. tapolczai szavazókör (6 község). (B. V. H.)

— **Öngyilkosság.** **Farkas Anna** 22 éves erdélyi esikmegyei illetőségi cseléd Siófokon a Sió folyóba ugrott s csak másnap találták meg holttestét a zsilpnél. Öngyilkosságának oka állítólag gazdájának rossz bánásmódja.

— **A főtisztelendő egyházmegyei lelkész** urak figyelmébe ajánljuk **Homorai Béla** szobrász és oltárépítő, kinek kitűnő munkájáról számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik.

— **Felhívás Lourdesba induló országos zarándoklatra.** Főmagasságu báró Hornig Károly dr. veszprémi bibornok-püspök ur engedélyével országos zarándoklat indul Lourdesba. Indulás különvonaton Budapestről: 1914 augusztus hó 21-én. Utirány a következő: Budapest—Győr—Bécs—Innsbruck—Feldkirch—M. Einsideln—Luzern—Bern—Montreux—Genf—Grenoble—Toulouse—Lourdes. (4 napi tartózkodás)—Toulouse—Lyon—Paray-le-Monial—Basel—Schaffhausen—Zürich—Romanshorn—Lindau—München—Bécs—Győr—Budapest. Részvételi árak: I. osztályon 540 korona; II. osztályon 420 korona; III. osztályon 255 korona. Alulírt rendező-bizottság ezuton is kéri a zarándoklatban résztvenni szándékozókot, hogy jelentkezésüket küldjék dr. **Fater István** papnöv. aligazgató, theol. tanár, a zarándoklat vezetője címére (Veszprém, Szeminárium), aki kívánára bárkinek küld részletes programot. A zarándoklat rendező-bizottsága dr. Rédey Gyula veszprémi püspöki helynök, nagyprépost előnklete alatt: Kránitz Kálmán felsz. püspök (Veszprém), Káuzli Dezsdó dr. Simon György veszprémi, Streicher József pécsei, dr. Sinkó István győri apátkanonokok, dr. Klaucz György székesfehérvári, dr. Tauber Sándor szombathelyi kanonokok, dr. Révay Tibor kalocsai érseki titkár, dr. Fater István papnöv. aligazgató, theol. tanár, a zarándoklat vezetője (Veszprém) és **Kovács Viktor** a zarándoklat technikai vezetője (Budapest). A zarándoklatra való felhívást különösen ajánljuk a fűdő lelkészkedő-papság figyelmébe.

— **A Balatoni Szövetség a Balatonért.** A Balatoni Szövetség nagy mozgalmat indított, hogy a vízi élet iránt az érdeklődést felkeltse. A balatoni fűrdők orvosának az a része, akik nemcsak gyógytanak, hanem meghívnyelnek is egyes jelenségeket, mind behatóbban tanulmányozzák, hogy a vizen való tartózkodás mily behatással van a gyógykezelésre, mert a természet üde pompája és a csiramentes levegő mar magában is a közerzés javulását képesek előidezni. Az egyes balatoni fűrdőkön mindjobban fejlődik a vízi élet iránt való hajlandóság és evről-évre tekintélyes számmal szaporodnak a különböző formájú vitorlások és motorosok.

— **Körházi hír.** A Wertheim-féle gazdaságban 22-én egy kazalról leestett vasvilla belehatolt Nagy Sándor mezei munkás hónaljába. Sebevel beszállították a helybeli kórházba.

— **Eladó ház.** Csomay-telep felső utcában egy kényelmes családi ház elhelyezés miatt elfogadható árban eladó. Bővebbet **Milhofer Nándor** tulajdonosnál.

— **Ébresztő-óra** 3 koroná, zsebórák 3, 4:50 és 5:50 K jótállással, duble-lánc 70 fillér és 1:50 K Pongrácz Andor üzletében. Óriási választék penz- és egyéb börtárcákból, utazótáskák, minden beosztású zsebkések, botok, esernyők, divatos levél-papírok stb. Tegyén próbavásárlást. Vidéki megrendelés pontosan eszközöltetik.

Alapítottatott 1906.

HOMORAI BÉLA
Veszprém
Kádár-utca
Fa-szobrász és templomfestő, oltárépítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

égi oltár- és templomberendezések a legtartósabban aranyoztatnak és újítatnak meg munkamegtéktetés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett készítek jutányos árban, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, Lourdesi barlangokat, keresztutakat, szt. szobrokat fából és templompadokat

— **Lewisch Robert** egyházi műpar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

Felülírtések. Az Iparosok f. évi június hó 28-án tartott táncmulásán felülírtetni szívesek voltak: Baró Hornig Károly, Boór Lajos 10—10 K, Koller Sándor, Próder Károly, Schön József, Lang Adám, Kiss László, Paskesz Mór, Biczó Károly 5—5 K, Roland Ferenc, Aitner Gyula, Steidl Antal, Szigethy Akos 4—4 K, Egyed János, Neu Arnold, Abelesz Jenő, Velty István, Volfram János, Fix Gábor, Próder József, Róka Armin, Baráth Miklós, Kulcsár Károly, Vajda Ferenc, Csomay János, Guttman Jenő 3—3 K, Mezriczy Károly, dr. Lengyel Jenő, Sente Gyula, Gyökéres János, Lengy Sándor, Kloiber János, Braun örmester, Velty Miklós, Szabó Bakos János, Várady János, Kereskedelmi alk., Rády István, Frank József, Takács József, Baracska Gábor, Kamaréi József, Hollós István, Kiss Sándor, Próder István, Kontesz Sándor, Csekő Béla, Lőrincz Géza, Nagy János, Leitner János, Szalai Mór, Schwarz Ignác, Kovács Lajos, Dukovics Károly, Gutai Mihály, Pataki János 2—2 K, Kusovics N., Kiss János, Molnár István, Gerőti Károly, Simon Antal, Belán István, Polónyi György, Papp Imre, Peczei Antal, Szalay Károly, Hajagos Imre, Paksi Gyula, Bankó Gábor, Pauer János, Balazs Gyula, Roland Ferenc, Bujtas Józsefné, Lintinger József, Kronich Ferenc, Arnold Gyula, Horváth Lajos, Vuerti József, Für N., Markstein József, Róka Jenő, Lehner József, Kövesi Miklós, N., N., Punka Ferenc, Freund Károly, Göczenberger Lajos, Torók János, Reinfelcz Ferenc, Venczel Károly, dr. Pados Gábor, id. Herczeg József, Rosenczveig Adolf, Lengyel Gyula, Bukovics József, Varjas Lajos Schwartz Ferenc, Pasztory Ferenc, Morvai István, Furedi Ferenc, Szedmak József, Kaufmann Mihály, Boros József, Vinkler István, Krisztián János, Kovács Antal, Kóber László, Mecséri Lajos, Múrocz János, Varga András, Németh Gyula, Kéz Ferenc, öz. Bauer Károlyné, Táray Géza, Molnár Mihály, N., N., Postás Gyula, Döthaus Jenő, Deak Ferenc, Széll Arpad, Szent Márton, Szigethy Ferenc, Fleischer Nándor, Sugar Imre 1—1 K, Csomay János 80 f., Neubart János 60 f., Köves Ede, Dobics N. 50—80 f., N. N. 40 fillér. — Az ünnepély alatt történt szíves felülírtések: Boór Lajos, Takács János 10—10 K, Rigó István 5 K, Sente Gyula 3 K, Biczó Károly 2 K, Kopácsy Ipoly, dr. Schreiner Károly, Velty István, Volfram János, Demjen Márton, Gubicza Lajos, Szemerény János, Cserny József, Fodor Lajos, N., N., Széll István, Próder István, Simon Pál, Nagy Béla, Róka Henrik, Csekő Károly, Hajagos Imre, Varjas Lajos, Dóza József, Vuerti József, Forszt József, Baráth Miklós, Takács József, Lengyel Sándor, Szabó János, Simon Antal, Kész Ferenc, Fata Ferenc, Szauder Kálmán, Lintinger József, Schwartz György, Vörös István, Kiss Sándor 1—1 K.

— **Figyelem!** Aki jó és olcsó munkát akar, forduljon bizalommal **Fabián József** kárpitos és diszítőhöz (Veszprém, Hosszu-utca 26. sz.)

Fogászat műterem

Veszprém, Rakóczi-ter 22. sz. Telefon 49.

Wellner Gyula

regi jóhírű fogászati műterem. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

A Rivieráról.

Nizza, 1914. júl. 8.

Vannak vidékek, melyek valóságos dél-kelettel kedvencei a természetnek. Ezek közé tartozik a francia és az olasz, de különösen a francia Riviera. Mintha nem is Európában, hanem valahol délen a tropikus égő alatt járna az ember. Míg a többi Európa, még a déli részek is, hóval és faggal éli át a telet, itt 10—15 fok meleg van az egész télen át. A növényzet nem is Európába illő: hatalmas pálmák valóságos erdőt képeznek valahova Afrikába varázsolják az utast, az érett citromok, narancsok és a meleg delnek egyéb gyümölcsei- és virágai mind alkalmasak arra, hogy zavarba ejtsenek bennünket: vajjon Európában vagyunk-e vagy valahol délen, a színes fajok hazájában? Az életemet még jobban kiemeli az a körülmény, hogy észak felől hóborította hegyek emelkednek, melyeknek a lábainál már örök tavasz van.

Sanremo, Montecarlo, Nizza gócpontjai ennek a délkelettel vidéknek, melyet a természet úgy, mint az emberi kéz egyaránt sietett bajjosa varázsolni.

Most nyáron nincs itt élet. Aki pénzzel és idővel bőven rendelkezik és itt tölthetik állandó tavasz közepete a telet, azok elmentek északra a nyári hónapok elől. Kihalt itt most minden. A nagy-pénzü hárságok számára berendezett fényes helyiségek, ülések stb. zárdák, sőt a szállodákat is most tatarozzák, hogy októberre készen várják úri vendégeiket. Még a partok pázsitjait is felszántják nyárra, hogy őszig frissen nőtt fű fogadnássa az itt telelő nagy-pénzü közönséget. Nincs itt most más mint akinek itt kell lennie. A tengeri fürdőt is alig élvezi egy-két ember, mert a többinek se ideje nincs erre, se erzeke az ilyen élvezetek iránt.

Minden szép itt még nyáron is, de azért úgy van vele az ember, mint Petőfi a Kárpátokkal: csodálta bár, de nem szerette. Megcsodálhatjuk azt a fényt és pompát, amit itt az ember minden téren kifejt, de szívünket hidegen hagyja. Ez mind csak az emberi hiúság, az emberi nagyás és fényűzés gyümölcse. Itt csak gazdag ember érezheti jól magát, aki ezeket szór el télen át fényűzés és pazarlás közepete s a szegény embernek legfeljebb annyit használ vele, hogy keresetét, munkát ad neki fényűzési hajlamainak kielégítése alkalmával. Keves helyen költenek el annyi pénzt, mint itt — teien. Montecarlo, melynek jatektermei most zárva vannak, a megmodhatója, hogy mennyi pénzt emeszt fel a játékszenvedély. Itt még nem nyert talán senki, mert a szeszélyes szerencse első mosolyai után el szokott fordulni kedvencétől. El innen, ahol csupa emberi pompa és fényűzés van. Elegg ezt egyszer látni, csak azért, hogy elmondhassuk, hogy ezt is látuk. Nem mindenkinél, első sorban nem szegény embernek való ez. A viszontlátásra.

Viator.

Hálanyilvánítság.

Alulírott rokonsága nevében is mindazon szíves részvevőknek egyenként és összesen, kik felejtethetetlen férjemenk

Werner Károly magánzónak

temetésén megjelenni szívesek voltak, fogadják ezután is igaz szívből fakadó hálás köszönetemet.

Özv. Werner Károlyné.

936—1914. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a veszpremi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 281. sz. végzése folytán dr. Illés Dezso ügyvéd által képviselt, a Veszprém megyei Takarékpénztár végrehajtója részére, végrehajtást szenvedett ellen 2800 kor. tokékevételes s jár. erejű elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalás és 11300 koronára becsült ingóságokra a kir. járásbírósnak 1914. V. 281. sz. végzésével az árverés elrendelése, annak a korábbi vagy felülfoglalások követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán: faterlepen és teglaházán Veszpremben leendő megtartására határozódott 1914. évi augusztus hó 11-ik napján délután 2 órája kifizeték, amikor a bíróság lefoglalt deszkák, stálik, cementlapok s egyéb ingóságok a legtöbbet igerőnek keszpenzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívotnak mindazok, kik az elarverezendő ingóságok vételarából a végrehajtó követeléseit megelőző kielégítettség jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszözölthetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kihelyezését követő naptól számítatik. Kelt Veszpremben, 1914. évi július hó 22 napján.

Boros Andor,
kir. bírósági végrehajtó.

IRODALOM.

* Az **Élet** című szépirodalmi hetilap július 26-ii számában S. Bokor Malvin folytatja „Völegény ur” című kitünő regényét. Elbeszélések találunk Kovács Károlytól és Blaskó Máriaótól; verseket pedig Anka Jánosótól, Bardócz Árpádotól, Gáspár Jenőtől, Santha Páltól és Schützenberger Lajostól. Cikkeket írtak e számba Matrai Rudolf, Pogány Kázmér és Szegh Dezso. Ezenkívül Parázs szellemes heti csevegési és egyéb karcolatok, továbbá a rendes heti rovatok és az aktuális illusztrációk teszik elevenné az **Élet** e legújabb számát. E kitünően szerkesztett katolikus szépirodalmi lap terjesztését olvasóink kitünő figyelmébe ajánljuk. Szerkesztő Andor József. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetés felévre 10 kor. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Kérjük m. t. munkatársainkat, hogy a szünidő tartama alatt a tértírokat a „Veszpremi Hírlap szerkesztősége” címére küldjék. — **Dorsoduro.** A kérdéses kézirat a mai számban jön.

Anyakönyvi kivonat.

— 1914. július 12-től július 22-ig. —

Születés.

Bella József máv. váltókezelő és Kis Mária leánya Mária r. kath. — Kovács János földmives és Kramli Terézia leánya Magdolna r. kath. — Maurer József kisbírtokos és Jung Mária leánya Terez r. kath. — Gubicza József napszámos és Steber Katalin leánya Anna r. kath. — Horváth János szürposztókesztő és Korcák Alojzia leánya Anna r. kath. — Pogácsas Aranka cseled leánya Ilona r. kath. — Szentes Róza cseled leánya Anna Margit r. kath. — Ulrich Rozália cseled fia János r. kath. — Marton Mária cseled leánya Krisztina r. kath. — Sütő Kálmán máv. lámpa kezelő és Szalai Erzsébet fia Jenő r. kath.

Halálozás.

Kreutzer Ferenc magánzó r. kath. 56 éves. — Szárzó Jánosné Nagy Erzsébet hentesiparos neje r. kath. 44 éves. — Lenner György r. kath. 1 hónapos. — Gondócs József napszámos r. kath. 50 éves. — Domanik József mezei munkás r. kath. 25 éves. — Horváth Ágnes r. kath. 11 hónapos. — Tüdő István r. kath. 17 hónapos.

Házasság.

Kálmár Lajos szabósegéd r. kath. és Hochecker Erzsébet r. kath.

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítészet, aranyozás és festészet. Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, keresztutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtekintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelt elismerő íratok ezreivel bizonyítatom.

Arjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

A Dunántul legszolidabb és egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföldi legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánkozik a főtisztelendő Klerusnak oltárok, szószék, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók stb. legművészebb előállítására, valamint ilyenek stilszerű és kiváló ízlésű restaurálására, illetve festésére és aranyozására.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig.
Antik utánzása, illetve antikszerű festés aranyozás, polyrozott márványozás, színes pácolás.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálok.

LORENCZ ANTAL Zalagörszeg, Eötvös-utca 6. szám.

A müncheni keresztény művészeti társaság tagja.

BRÜNN-KÖNIGSFELD GÉPGYÁR

VEZÉRKÉPV. RÁCZ FERENCZ, MÉRNÖK, BUDAPEST V., FALK MIKSA U. 8.

GÉPEINK ELŐNYEI:

LEGKISEBB FOGYASZTÁS, TELJES ÜZEMBITONSÁG, GYORS SZÁLLÍTÁS.

MALMOK, IPARTELEPEK = GAZDASÁGOK, VILLANYTELEPEK, RÉSZÉRE LEGJOBB ÜZEMGÉPEK.

KÖLTSÉGVETÉS, MÉRNÖKLÁTOGATÁS DÍJTALAN.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóakaróinknak és egyesületeknek, kik felejthetetlen nőm és édes anyámk temetésén megjelenésükkel nagy fájdalomkon enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondok hálás köszönetet.

Sárvó János
és családja.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,
rendkívül kedvelt szén-sav-asztalt borvíz — eredeti porcelándugós üvegekben —

2 lit. 1 1/2 lit. 1 lit. 1/2 lit.

64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: **Salvator lith savanyúvíznek, Mohai Agnes, Giesshübl, Csizi, Petánci, Calsbadi, Marienbadi, Preblau, Bikszádi, Borszéki, Guber, Parádi, Halli stb. stb. vizeknek.**

KESERŰ VIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás önköltségén lesz felszámítva. Nagyobb vételnél engedmény, ismételt adóknak előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-ásványvíz- és háztartási cikkekről a nagy árjegyzék bárkinék megküldetik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölni víz, kölni víz-pouder és kölni víz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölni víz-szappant, kölni vizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utanzott **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utanzott kölni vizet, kölni víz-poudert és kölni víz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselete:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Egy-két középiskolai osztályt végzett, jó családból való fiú az Egyházmegyei Könyvtárába **tanulónak** megfelelő fizetéssel felvétetik

MŰVÉSZI JÉREMLEKEK

HAVRÁNEK ANTAL

KÖNYVTÁR EGYHÁZMEGYEI KÖNYVTÁR TELEPEN 12-FERDVAR UJAN Tervező iroda

Telefon 125

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő

VESZPRÉMBEN

Ostromlőpeső-utca 6. sz.

Elvállal teljesen új-orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását ugy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szives figyelmébe ajánlja magát **GYENES ÉS SZABÓ** fűszer- és csemegekereskedő cég,

mint Nagykanizsán egyetlen katolikus szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb.

Szives pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (ezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Templomgyertyák minden nagyságban.

4-szer finomított órk-lámpaolaj, melynek tisztaságáért szavatolunk.

Nagy raktár az összes ásványvizekből.

Telefon-szám 91.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1914. május hó 1-től. —

Vonat indul Veszprémből.

Alsóörs felé		Honvédlaktanya	
Városi állomás			
Reggel 4 ó 24 p		4 ó 29 p	
Délelőtti 9 „ 44 „		9 „ 48 „	
Délután 1 „ 29 „		1 „ 34 „	
2 „ 06 „		2 „ 11 „	
4 „ 57 „		5 „ 01 „	
Este 9 „ 28 „		9 „ 30 „	

* Janus 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
— Körvetlen vonatok Balatonfűrédre.

Czellődömök felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 7 ó 05 p	7 ó 30 p
Délelőtti 10 „ 10 „	10 „ 50 „
Délután 2 „ 47 „	3 „ 36 „

Székesfehérvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 4 ó 05 p	4 ó 44 p
Reggel 7 „ 05 „	7 „ 27 „
Délután 4 „ 08 „	4 „ 38 „
Este 7 „ 51 „	8 „ 32 „

Győr felé

Városi állomás	Jutas
Éjjel 3 ó 05 p	3 ó 28 p
Délelőtti 10 „ 10 „	11 „ — „
Délután 4 „ 08 „	4 „ 40 „

Dombóvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 4 ó 05 p	4 ó 25 p
Reggel 7 „ 05 „	7 „ 37 „
Délután 2 „ 47 „	3 „ 45 „

Vonat érkezik Veszprémbe

Alsóörs felől		Városi állomás	
Honvédlaktanya			
Éjjel 12 ó 57 p		1 ó 01 p	
Reggel 7 „ — „		7 „ 04 „	
Délután 12 „ 56 „		1 „ — „	
Délután 4 „ 03 „		4 „ 07 „	
Este 7 „ 41 „		7 „ 46 „	
Este 9 „ 19 „		9 „ 23 „	

Czellődömök felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 20 p	7 ó 55 p
Délután 4 „ 25 „	4 „ 55 „
Esti 8 „ 20 „	9 „ 03 „

Székesfehérvár felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 23 p	7 ó 55 p
Délelőtti 10 „ 30 „	10 „ 55 „
Délután 3 „ 28 „	3 „ 55 „
Este 10 „ 32 „	10 „ 53 „

Győr felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 03 p	7 ó 55 p
Délután 3 „ 22 „	3 „ 55 „
Este 8 „ 27 „	9 „ 08 „

Dombóvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtti 9 ó 01 p	9 ó 35 p
Délután 4 „ 26 „	4 „ 55 „
Este 9 „ 41 „	10 „ 53 „

Fióküzlet: Balatonalmádiban.

Egyedüli fehérnemű
bizományi lerakat:

Rádi István és T^{sa}

cégnél - Veszprém, Fő-ter.

Férfi színes ingek gallér nélkül

35-46 cm.-ig raktáron.
Árak: 3.-, 4.-, 5.-, 6.-, 7.- korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül

35-46 cm.-ig raktáron.
Árak: 2.-, 3.50, 5.-, 6.-, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek

35-47 cm.-ig raktáron.
Árak: 2.50, 3.50, 5.-, 6.- korona.

Férfi fehér apacs ingek

3.-, 5.-, 7.- korona.

Gyermek fehér és színes ingek

2.50, 3.-, 3.50 korona.

Férfi hálóingek

35-47 cm.-ig raktáron.
3.-, 5.-, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág

gombos. Árak: 2.50,
3.-, 3.50, 4.- korona.

zsinóros. Árak: 1.50,
2.40, 3.- korona.

rövid, színes.

Árak: 2.-, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban.

valamint a legújabb nyakkendők-, gallér-,
harisnya-, zsebkendők- és keztyűkben.
Ernyők 1200 napi jótállással, setabotok-
ban legújabb különlegességek raktáron.

Plébanos és tanító uraknak 8% árengedmény.

Levélbeni rendelések legpontosabban eszközöltet-
nek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

A CS. KIR. SZABAD.

Triesti Általános Biztosító Társulat

Alakult 1831-ben.

(Assicurazioni Generali)

Alakult 1831-ben.

Részvénytőke és készpénzbeli tartalékok összege 457 millió korona.

Magyarországi Igazgatóságától (Irodák: Budapesten, Dorottya-utca 10., 12. és 14. sz. a., az intézet saját házaiban.)

Általános kezelési osztály.

Budapest, 1914. július havában.

T. C. Ezennel szíves tudomására hozzuk, hogy a **Rosenthal Nándor és Fia** cégnél elhelyezett főügynökségünket évtizedeken át tartó kellemes összeköttetés után kölcsönös barátságos megegyezéssel megszüntettük és főügynökségünket e hó 1-től kezdve

Gunszt Ignác urra

rövid-, női- és férfi-divatáru kereskedő cégre

ruháztuk át.

Főügynökségünk jogosítva van a fennálló utasítások értelmében **tűz-, szállítvány- és üvegbiztosítási-, gyári- és átalány-,** nemkülönb-
ben **betöréses-lopás elleni,** valamint **életbiztosításokra** vonatkozó
ajánlatokat szabályszerű elintéztetés végett átvenni.

Továbbá értesítjük, hogy **Gunszt Ignác ur** ugy a

Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság

(melynek teljesen befizetett alaptőkéje és készpénztartalékjai 72 millió K-ra ruگان) valamint az

Első o. általános baleset ellen biztosító társaság

(melynek teljesen befizetett alaptőkéje és készpénztartalékjai 34 millió koronánál többet tesznek ki)

és a **„Minerva“ általános biztosító részvénytársaság**

képviselőt is átvette és ennélfogva azon helyzetben van, hogy **jég-, baleset-, szavatossági-,** valamint **kezesség-, óvadékbiztosításra,** színtűgy **eltulajdonítás-, lopás-, hűtlen kezelés- és sikkasztás elleni biztosításokra** vonatkozó ajánlatokat is átvehet.

Ezen intézkedés folytán **veszprémi főügynökségünk** képes lesz az összes feladományokat azonnal elintéztetni és mi mindenkor feladatunknak fogjuk ismerni, miszerint feleink érdekét minden irányban megóvjuk.

Teljes tisztelettel A cs. kir. szab. **Triesti általános biztosító társulat magyarországi igazgatósága.**

T. C.

Vonatkozva a magyarországi igazgatóság körlevelére, bátorodom Uraságnak szolgálataim felajánlani és kérem becses feladományait a **biztosítás minden ágában.**

Azon állás mellett, melyet az általam képviselt társulat hazánkban 83 éves működése folytán elfoglal, azon indokolt és határtalan bizalom mellett, melyet az élvez, egyszerűen arra szorítkozhatom, hogy kérem: méltóztassék az általam vezetett főügynökség iránt is ugyanazzal az osztatlan bizalommal viseltetni és meg lehet győződve arról, hogy leg-főbb törekvésem lesz, hogy annak meg is feleljek.

Mint hogy a

Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság,

(Alaptőke és készpénzbeli tartalékok 72 millió korona)

valamint az

Első o. általános baleset ellen biztosító társaság

(Alaptőke és készpénzbeli tartalékok 34 millió koronán felül.)

és a

„Minerva“ általános biztosító részvénytársaság

képviselőt is átvette, kérem a **jég- és baleset-, betöréses-lopás elleni-, szavatossági-, kezesség-, óvadék-, sikkasztás, hűtlen kezelés-) biztosítási** ajánlatait is nekem beküldeni, mert abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy olcsó díjakat és igen kedvező feltételeket alkalmazhatok.

B. feladományait várva, vagyok teljes tisztelettel

A cs. kir. szab. **Triesti általános biztosító társulat veszprémi főügynöksége:**

GUNSZT IGNÁC

rövid-, női- és férfi-divatáru kereskedő.